

ΜΙΑ ΜΗΤΕΡΑ

Ήσσω 'ς τὸν κάμπο τὸν πλατὺ, 'ς τὴν παραπάνω χώρα
κάποιος 'ς τὰ χρόνια τὰ παλὰ κατὰρ εἶχε δώσει
νὰ βγῇ 'ς τὴ μάνα τοῦ νεροῦ θεριὸ ξαγριεμένο
νὰ μὴν ἀφίγη τὸ νερὸ τῇ χώρᾳ νὰ ποτίσῃ,
καὶ τὰ σπαρτὰ νὰ ξεραθοῦν καὶ νὰ διψοῦν οἱ ἀνθρώποι.
Καὶ τὸ θεριὸ παράγγειλε 'ς τὸ βασιλεῖα τῆς χώρας
πῶς ἂν τοῦ στέλνῃ κάθε αὐγὴ νὰ τρώγῃ ἕνα κορίτσι
θ' ἀφίγη 'λίγο τὸ νερὸ νὰ τρέχῃ μέσ' 'ς τὸν κάμπο·
κ' ἡ κόρη νὰν' ἀπὸ γεννὰ κ' ἀπ' ὄλαις διαλεγμένη
μοναχοκόρη κ' ὠμορφὴ καὶ μοσχαναθρεμμένη,
Κι' ὁ βασιλιάς σάν τ' ἄκουσε βγάξε πικρὸ φερμάνι,
κάθε πρωτ' 'ς τὴν ἔλεψε τὸν κλῆρο νὰ τραβοῦνε
'ς τὰς ὠμορφαις, 'ς τὰς διαλεκταῖς καὶ 'ς τὰς μοναχοκόραις,
κι' ὅποια εἶν' ἐκεῖνη ἡ αἵτις ποὺ θὰ τῆς πέσῃ ὁ κλῆρος
νὰ τῆνε πάνε 'ς τὸ θεριὸ γιὰ τάμμα νὰ τὴν φάγῃ.
Πηγαίνουν μιά, πηγαίνουν δύο, πηγαίνουν τρεῖς καὶ πέντε
καὶ κάθε αὐγὴ μίαν ὠμορφὴ καὶ μίαν μοναχοκόρη.
Μαυροφοροῦν οἱ χωριανοί, μαροφοροῦν μανάδες
καὶ κλείνουν τ' ἀρχοντοπέτητα καὶ μοιρολόγια βγάζουν.
Μὰ μίαν αὐγὴ, μιά κυριακὴ, μιά 'πίσημην ἡμέρα
ὁ κλῆρος πῆγε κ' ἔπese σὲ μίαν ἀρχοντοπούλα
ποῦχε τ' ἀμέτερητα προικιά, τὰ κάλλη τὰ περισσια.
Κ' ἡ μάνα τῆς σάν τ' ἄκουσε βαρεῖα λιγοθυμαίει
καὶ κλαίει καὶ σκοτώνεται καὶ σάν τρελλὴ φωνάζει·
«Θε μου μεγαλοδύναμε, μιά χάρι σου γυρεύω,
ἐσὺ ποῦ βλέπεις τ' οὐρανοῦ τὸ διαμαντένιο πλάτος,
τὰ ποῖο βαθεῖα τῆς θάλασσας καὶ τὴν καρδιά τῆς μάνας,
κύττα καὶ τὴν καρδούλα μου καὶ μὴ μὲ ξεστοχιάσῃς,
καὶ δὲς μου σὲ παρακαλῶ γιὰ μιά στιγμή μονάχα
τὴν εὐμορφίαν τῆς κόρης μου καὶ τὰ γλυκὰ τῆς νηάτα».
Κι' ὁ Θεὸς τὴν ἐλυπήθηκε κ' ἐχάρισε 'ς τὴ μάνα
τὴν εὐμορφίαν τῆς κόρης τῆς καὶ τὰ γλυκὰ τῆς νηάτα,
κ' ἡ μάνα ἐξεκίνησε μυριοκαμαρωμένη
γιὰ νὰ τὴν φάγῃ τὸ θεριὸ, νὰ ζήσῃ ἡ κόρη 'πίσω.

Ήταν ἡ ὥρα ποῦ τρεμε τὸ τελευταῖο ἀστὲρι
κ' ἐπρόβαλλ' ὁ Ἀύγερινός κ' ἐκρύβουνταν ἡ Πούλια
κ' ἐρρόδιε' ἡ Ἀνατολὴ κ' ἐφεγγόβλα ἡ Δύσι.
Ἡ μάνα παίρνει τὸ στρατὶ καὶ τὸ βουνὸ ἀνεβαίνει
καὶ φθάνει ἀπάνω 'ς τοῦ νεροῦ τὴ στοιχειωμένη μάνα
κι' ἀκούει ἄγριο μουγγριτὸ ἀπ' τοῦ θεριοῦ τὸ στόμα,
καὶ βλέπει σπίθαις ποῦ θγαίνουν ἀπ' τοῦ θεριοῦ τὰ μάτια.
Ἀνατριχιάζει σύσσωμη καὶ πνίγεται ἡ φωνὴ τῆς,
μὰ παίρνει δύναμι ἀπ' τὸ Θεὸ κ' ἀπ' τὴν πολλὴν ἀγάπη
κ' ἐφτέρεισε τὰ πόδια τῆς κ' ἐβέρειψεν ὁ νοῦς τῆς,
κι' ἀστόχιασε τὸ θάνατο γιὰ τὴ ζωὴ τῆς κόρης
κ' ἔσκυψε μόνη 'ς τοῦ θεριοῦ τὸ πεινασμένο στόμα.
Μάταν ἡ ὥρα θεϊκὴ κ' εὐλογημέν' ἡ ὥρα
καὶ μέσ' 'ς τὰ σπλάχνα τοῦ θεριοῦ ζωντάνει' ἡ καρδιά τῆς
καὶ τὸ θεριὸ ἀπόκτησε καρδιά ποὺ δὲν τὴν εἶχε.
Κι' ὅσα κορίτσια ἐπήγαιναν γιὰ νὰ τὰ φάγῃ γιὰ τάμμα
τὰ κύτταξε, τὰ πόνανε μὲ τὴν καρδιά τῆς μάνας
κι' ἄφινε πάλι τὸ νερὸ χωρὶς νὰ φάγῃ κανένα,
ὥς ὅτου πεῖα ξεψύχησεν ἀπ' τὴν πολλὴν του πεῖνα...
Ἔτσι τῆς μάνας ἡ καρδιά καὶ τὸ θεριὸ νικάει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΔΕΜΗΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

"Οσην ικανότητα καὶ ἂν κέκτησαι, οὐδέποτε δύνασαι νὰ ἀνυψωθῇς μὴ εὐαρεστών εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Μὴ καταφρόνει τὰς κάτω βαθμίδας τῆς κλίμακος· αὗται ἄγουσι πρὸς τὰς ἄνω.

Πᾶσα δικαιοδικὴ ἀρχεται διὰ τοῦ προγράμματος: Ἐχε ἡσυχον τὸ πνεῦμά σου.

Ἀναγινώσκων τὰ βιβλία τῶν κλασσικῶν συγγραφέων βλέπεις τὸν κόσμον πρὸ σοῦ ἀναπεπταμένον. Ἐχεις μετὰ σοῦ ἐν τῇ ἡρέμῳ σιγῇ τοῦ ἀναγνώστη σου τοὺς πρὸ πολλῶν ἐκατονταετηρίδων ζήσαντας. Παρέρχεσαι ἀπὸ τοῦ κόσμου χωρὶς νὰ καταλίπῃς ἴχνος τῆς διαβάσεως καὶ τῶν σκέψεών σου, ἀλλὰ δύνασαι νὰ εἴπῃς ὅτι ἔζησας μετὰ τῶν μεγάλων πνευμάτων τὴν αἰώνιαν ζωὴν. Τὸ δένδρον μόνον καὶ τὸ ζῶον ζῶσι δι' ἑαυτὰ κατὰ τὸ βραχὺ διάστημα τοῦ χρόνου μέχρις οὗ ἀποθάνωσιν. Ὁ ἀναγινώσκων ἀπολαμβάνει μετὰ τῆς ζωῆς καὶ τὸ πνεῦμα τῶν ἐκατονταετηρίδων.

ΣΧΩΤΙΚΗ ΠΑΡΟΙΜΙΑ:

Ἀνθρωπος χωρὶς παρὰ περνᾷ γλήγορα μέσ' ἀπ' τὸ παζάρι.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἡ αὐτοκρατορικὴ πολυτεχνικὴ ἐταιρεία τῆς Ρωσίας προεκήρυξε διαγωνισμὸν πρὸς κατασκευὴν νέας λυχνίας ναφθελαίου, χάριν τῶν χωρικῶν, πληρούσης τοὺς ἐπομένους ὅρους· α') Ἡ λυχνία δέον νὰ διδῇ φῶς 4 κηρίων κατὰ μέσον ὅρον ἐν διαρκεῖ ὀκταώρῳ λειτουργίᾳ, δαπανῶσα κατὰ μέσον ὅρον 4 γραμμαρία ἐλαίου καθ' ὥραν καὶ κατὰ κηρίον, ἀπολύτως δὲ μὴ δαπανῶσα πλέον τῶν 20 γραμμαρίων καθ' ὥραν· β') Ἡ διαφορὰ τῆς ἐντάσεως τοῦ φωτὸς δι' 8 ὥρας φωτισμοῦ, μεταξὺ τοῦ ἐλαχίστου καὶ τοῦ ἀνωτάτου, δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαίῃ τὴν ἑντασιν ἐνὸς κηρίου· γ') Ἡ φλόξ δέον νὰ εἶνε ἡρεμὸς καὶ νὰ μὴ πάλλεται· δ') Ἡ λυχνία δέον νὰ ἔχῃ μετὰλλινον τὸ δοχεῖον, μηχανισμόν δὲ ὅσον τὸ δυνατόν ἀπλούστερον καὶ εὐληπτὸν εἰς χωρικοὺς. Ἡ προκηρυσσομένη ἀμοιβὴ εἶνε 2500 ρουβλίων. Ἀμοιβὴ 1000 ρουβλίων προκηρύσσεται διὰ τὸν κατασκευαστὴν τῆς καλλιτέρας λυχνίας ναφθελαίου, πρὸς οἰκιακὰς χρήσεις χρησίμου. Ἡ λυχνία αὕτη δέον νὰ παρέχῃ φῶς ἐντάσεως 12 κηρίων καὶ νὰ πληροῖ τοὺς ἀνωτέρω περὶ τοῦ ὅρου.

Ὁ διάσημος Οὐμβολδ ἡγάπα πολὺ νὰ διηγῇται ἀνέκδοτα, καὶ τὸ σοβαρὸν ὕψος τὸ ὅποιον ἐτήρει κατὰ τὴν διήγησιν συνέτεινε παρὰ πολὺ εἰς τὴν σαγηνεύσιν τῆς προσοχῆς. Ἰδοὺ ἐν τούτῳ καθ' ὃν τρόπον ἐκεῖνος τὸ διηγείτο· Καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ βασιλεὺς Φρειδερίκος Γουλιέλμος ὁ Γ' εὕρισκετο ἐν Ρώμῃ εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ ὡς ὁδηγὸν καὶ ἐρμηνευτὴν τὸν ἱστορικὸν Νεῖβουρ, πρεσβευτὴν τότε τῆς Πρωσίας παρὰ τῇ Ἀγίᾳ Ἐδρᾷ. Καίτοι ἐγνώριζε κάλλιον τὰ ἱστορικὰ κείμενά του ἢ τὰς αὐλικὰς ἐθιμοτυπίας, ὁ Νεῖβουρ ἐφόρει πάντοτε κοινὴν περισκελίδα καὶ μεταξίνας περικνημίδας, ὡσάκεις ἐπρόκειτο νὰ παρου-

σιασθῇ ἐνώπιον τοῦ δεσπότη αὐτοῦ. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ ὑπερβολικὴ ἰσχύς τῶν κνημῶν του ὑπεκίνησε πολὺν γέλωτα, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς πολλὴν ἡσθάνετο κόπον ἵνα συγκρατήσῃ τὸν γέλωτα, ὅτε ἐβλεπε τοὺς ἰσχυροὺς πόδας τοῦ πρεσβυτοῦ του. Ἀφορμὴν λαμβάνων τὸ ψυχρὸν τοῦ καιροῦ ὁ βασιλεὺς εἶπεν ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν Κυρίαν Νεῖβουρ.

— Πρέπει νὰ συμβουλευσῇτε τὸν σύζυγόν σας νὰ φέρῃ ἄλλην ἐνδυμασίαν· μὲ τὰς μεταξίνας ταύτας περινημίδας καὶ τὴν περισκελίδαν του, θὰ συναχωθῇ ἐπὶ τέλους.

— Ἄ, Μεγαλειότατε, ἀπεκρίνατο ἀφελῶς ἡ κυρία, δὲν ὑπάρχει κίνδυνος. Ἐὰν ἐγνωρίζατε τὸ τί φορεῖ ὑπὸ τὰς περισκελίδας ταύτας!

Ὁ «Μέγας Ἀνατολικός», τὸ κολοσσαῖον ἀγγλικὸν ἀτμόπλοιο τὸ γνωστότερον ὑπὸ τὸ ὄνομα «Λεβιάθαν» φαίνεται καταδεδικασμένον εἰς τύχην ἄδοξον. Ἐπανειλημμένως πωληθέν, ἐξετέθη ἐσχάτως εἰς νέαν δημοπρασίαν, ἡγοράσθη δὲ ἀντὶ 525 χιλιάδων φράγκων. Πρὸ ἐνὸς ἔτους ἐπωλήθη ἀντὶ 650,000. Ἡ ναυπήγησις, ἡ ἐξάρτησις καὶ ἡ διασκευὴ τοῦ «Λεβιάθαν» ἐστοίχισε 18,300,000 φρ.

Τὸ μέγα ἄγαλμα τοῦ Βασιγκτώως τὸ κατασκευασθὲν ἐν Βερολίῳ μετηνέχθη εἰς Φιλαδέλφειαν καὶ κατετέθη προσωρινῶς ἐν παραπήγματι πυριμάχῳ, διότι ἡ κατασκευὴ τῆς βάσεως αὐτοῦ ἐκ γρανίτου θέλει βραδύνει ἐπὶ πολὺ. Πρὸς τοῦτοις ἀναμένονται ἐν Φιλαδέλφειᾳ καὶ τὰ λοιπὰ διακοσμητικὰ τοῦ μνημείου ἀγάλματα καὶ κοσμήματα, ἅτινα ἐπροπλάσθησαν μὲν ὑπὸ τοῦ γερμανοῦ Σειμεριγγ, ἐχύθησαν δὲ ἐν σιδήρῳ ὑπὸ τοῦ Γηλέδεκεν.

Ὁ Γάλλος ζωγράφος Meissonier ἐνῶ εἰργάζετο εἰς γραφὴν δύο εἰκόνων παραγγελεθεισῶν ὑπὸ Ἀγγλῶν ἀριστοκρατῶν καὶ παριστανουσῶν σκηναὶ ἐκ τῶν μαχῶν τοῦ Ναπολέοντος τοῦ Α' κατελήφθη αἰφνης ὑπὸ παραλύσεως τοῦ ἀντίχειρος τῆς δεξιᾶς χειρός, οὕτω δὲ ἀδυνατεῖ πλέον νὰ κρατῇ τὴν γραφίδα, ἔτι δὲ δυσκολώτερον νὰ εἰκονογραφή.

Οἱ ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Στατιστικῆς ἐν Πρωσσίᾳ δημοσιευθέντες ἀριθμοὶ τῶν Γερμανῶν μεταναστῶν ἐκ τῶν Πρωσσιῶν λιμένων καὶ τῶν τῆς Ἀμβέρσης, Ἀμστελδάμου καὶ Ρότερδάμης ἔχουσι ὡς ἐξῆς· Κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον τ. ἔ. μετηνάστευσαν 8,155, κατὰ τοὺς 9 δὲ μῆνας ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι Σεπτεμβρίου 80,763. Ἡ μετανάστευσις κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἦτο 9,138 τὸν Σεπτέμβριον, 62 δὲ χιλιάδες κατὰ τοὺς ἀντιστοίχους ἐννέα μῆνας.

Δύο εὐπατρίδαι Σκῶτοι συζητοῦσι περὶ τοῦ κατακλυσμοῦ καὶ τῶν προγόνων των.

— Ὁ κατακλυσμός! λέγει ὁ εἰς ὅστις εἶνε εἰδημονέστατος τῶν Γραφῶν, ὁ κατακλυσμός! ὑποθέτω ὅτι δὲν εἰσεύρεις τί εἶνε κατακλυσμός, ὅταν μοῦ

λέγῃς ὅτι οἱ πρόγονοί σου ὑπῆρχον πρὸ τοῦ Νῶε· δὲν γνωρίζεις ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ κατακλυσμοῦ ἐπνίγησαν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι πλὴν τοῦ Νῶε καὶ τῆς οἰκογενείας του; Ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν ἀνέγνωσα ποτὲ εἰς τὴν Γραφὴν ὅτι εἰς τὴν Κιβωτὸν ἦτο ἐγκλεισμένοι καὶ κανεῖς Μακδόναλδ.

— Ἄ! ἀπαντᾷ ὁ Μακδόναλδ, χωρὶς νὰ ποίησιν αὐτὸν ἡ ἀσήμαντος αὕτη ἀντίρρησης, φαίνεται ὅτι δὲν εἰσεύρεις ὅτι οἱ Μακδόναλδ εἶχον πάντοτε ιδιόκτητα πλοῖα.

Περὶ τοῦ πρὸ μηνῶν ἀποθανόντος διασήμευ Γάλλου καλλιτέχνου Καρριέρ-Μπιελὲ ἀναφέρει γαλλικὴ τις ἐφημερίς τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον:

Ἡ ἐν Βερολίῳ ἐταιρία τοῦ πανοράματος εἶχε παραγγεῖλῃ εἰς τὸν καλλιτέχνην τὴν προτομὴν τοῦ πρίγκιπος διαδόχου τῆς Γερμανίας. Ἐκεῖνος ἡρνήθη ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐργασίαν. Ἐπιμένοντος τοῦ γερμανοῦ ἐντολῆς ὁ γλύπτης εἶπε:

— Ἡ τιμὴ θὰ εἶνε ὑπέρογκος διὰ σᾶς.

— Ἐπὶ τέλους εἰπέτε πόσα θέλετε;

— Πέντε δισεκατομμύρια, ἀπεκρίνατο ξηρῶς ὁ καλλιτέχνης.

Φίλιππος ὁ Μακεδὼν ἔθραυσέ ποτε τὴν κλεῖδα ὅσπου τινος ἐν πολέμῳ, ὁ δὲ θεραπεύων αὐτὸν ἱατρὸς καθ' ἐκάστην ἐξήτει τι παρὰ τοῦ βασιλέως.

— Δύνασαι νὰ λαμβάνῃς ὅ,τι θέλεις, τῷ εἶπεν ὁ Φίλιππος, ἔχεις τὴν κλεῖδα.

Ὁ λόγος περὶ ἀστρονομίας ἐν πληθούσῃ συναστροφῇ. Ἐκαστος ἐκφράζει τὸν θαυμασμόν του περὶ τῆς ὑψηλῆς ταύτης ἐπιστήμης, ἥτις κατάρθωσε διὰ τῶν τηλεσκοπίων καὶ τῶν μαθηματικῶν ὑπολογισμῶν νὰ καθορίσῃ ἀποστάσεις ἀστέρων, διαστάσεις πλανητῶν καὶ τόσα ἄλλα ἀπίστευτα.

— Ἐγὼ περισσότερον ἀπ' ὅλα αὐτὰ ἕνα θαυμάζω, λέγει παρατυχὼν ὁ Ἀγαθόπουλος.

— Τί;

— Βρὲ ἀδελφέ, πῶς κατάρθωσαν οἱ ἀστρονόμοι νὰ μάθουν τὰ ὀνόματα τῶν ἀστρῶν!!

Ἡ παιδαγωγὸς τῆς ὀκταετοῦς Λιλῆς ἐξετάζει αὐτὴν εἰς τὸ μάθημα τῆς ζωολογίας.

— Ὀνόμασε μερικά οἰκόσιτα ζῶα.

— Ὁ ἵππος, ἡ γαλῆ....

— Ἄλλα.

— Ὁ ἀλέκτωρ, ἡ ὄρνις...

— Ναί, ἀλλὰ νὰ εἶνε τετράποδα... ποῖον εἶνε ἐκεῖνο τὸ τετράποδον, τὸ ὁποῖον ἔχομεν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ τὸ ὁποῖον κάμνει συχνὰ τόσον πολὺν θόρυβον ὥστε δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ κοιμηθῶμε....

Ἡ Λιλὴ (μετὰ τινὰ σκέψιν). — Τὸ πιάνο μας!

Πάντες εἴμεθα ματαιόφρονες, διότι συγκρίνομεν ἑαυτοὺς πρὸς τοὺς ἄλλους ὑπ' ἐκείνην τὴν ἔποψιν καθ' ἣν εἴμεθα ὑπέρτεροι αὐτῶν.